

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/44121,Turlejska-Maria.html>
03.05.2024, 19:17

Turlejska Maria

Maria Turlejska, ur. 23 VIII 1918 w Warszawie, zm. 16 VII 2004 tamże, socjolożka, historyczka. Absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Humanistyczny, kierunek socjologia (1939), kandydat nauk historycznych (1955) w Instytucie Nauk Społecznych przy KC PZPR, profesor nadzwyczajny (1967).

1936-1938 członkini Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej. 1941 działaczka Związku Walki Wyzwoleńczej. 1942-1948 członkini PPR, 1948-1955 członkini PZPR (usunięta).

1945-1948 pracownik KC PPR. W 1949 współpracowniczka redakcji „Za Wolność i Lud”. 1950-1955 asystentka w Instytucie Kształcenia Kadr Naukowych przy KC PZPR. 1955-1960 starszy redaktor w Państwowym Wydawnictwie Naukowym. 1959-1965 docent w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego. 1959-1973 wykładowca (docent, później profesor) w Wojskowej Akademii Politycznej im. Feliksa Dzierżyńskiego w Warszawie. 1974-1980 pracownik Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych. W roku akademickim 1981/82 profesor Uniwersytetu Wrocławskiego.

1955-1962 członkini Klubu Krzywego Koła. 1973 zwolniona z WAP rozkazem ministra obrony narodowej gen. Wojciecha Jaruzelskiego w związku z publikacją [Zapis](#) pierwszej dekady. Od 1977 uczestniczka nieoficjalnego seminarium historycznego organizowanego przez Adama Michnika. 1977 zatrzymana na granicy polsko-czechosłowackiej w związku z próbą przewiezienia kopii dokumentów dot. „Karty '77”. 1977-1978 autorka publikacji na łamach Biuletynu KOR (pseudonim Filip Płaskowicki). 1978-1987 autorka artykułów w Kwartalniku Politycznym „Krytyka” (pseudonim Łukasz Socha).

Miejsce urodzenia Warszawa

Data urodzenia 23-08-1918

Miejsce śmierci Warszawa

Data śmierci 16-07-2004

Hasło wydrukowane w **Tom V**

Od XII 1980 wykładowczyni Wszechnicy organizowanej przez NSZZ „Solidarność”.

1986 autorka opracowania Te pokolenia żałobami czarne... Skazani na śmierć i ich sędziowie 1944-1956 opublikowanego w ramach Biblioteki Kwartalnika Historycznego „Krytyka”.

Po 1989 autorka artykułów publikowanych na łamach m.in. „Gazety Wyborczej” i paryskich „Zeszytów Historycznych”.

Autorka szeregu prac naukowych i popularyzatorskich z zakresu najnowszej historii Polski i powszechnej m.in. O wojnie i podziemiu (1959), Rok przed klęską (1960), Prawdy i fikcje (1966); Zapis pierwszej dekady (1972); Spór o Polskę (1972).

Medal Zwycięstwa i Wolności (1946); Srebrny Krzyż Zasługi (1951); Medal 10-lecia Polski Ludowej (1955); Nagroda Kulturalna „Solidarności” (1987).

1949-1954 informatorka UB pseudonim „Ksenia”. 1978 rozpracowywana przez Służbę Bezpieczeństwa w ramach „sprawy operacyjnego sprawdzenia <<RAFA>>”.

Tomasz Siewierski

[Region Mazowsze](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)